

Nejvyšší státní zastupitelství

Jezuitská 585/4

660 55 Brno

E-mail: podatelna@nsz.brn.justice.cz

v kopii na vědomí:

Policie České republiky

Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy

Odbor hospodářské kriminality

Kongresová 1666/2

140 00 Praha 4

e-mail: krpa.skpv.ohk.podatelna@pcr.cz

V Praze dne 21. prosince 2020

Oznamovatel: **Kverulant.org o.p.s.**

IČ: 28925165, se sídlem: Praha 10, Pražská 1148, PSČ 10200

zastoupený Ing. Vojtěchem Razimou, ředitelem

(podepsáno elektronicky)

Věc: Oznámení o skutečnostech nasvědčujících tou, že byl spáchán trestný čin

Podáno elektronicky na e-mailovou adresu elektronické podatelny: podatelna@msz.pha.justice.cz

krpa.skpv.ohk.podatelna@pcr.cz

Podepsáno zaručeným elektronickým podpisem založeným na kvalifikovaném certifikátu

I.

Úvod

Oznamovatel je obecně prospěšnou společností, jež se v rámci své činnosti zaměřuje především na:

- prosazování veřejného zájmu v oblasti hospodaření s veřejnými statky;
- dohled nad dodržováním zákonných, demokratických a hospodárných principů při správě státu a územních samospráv;
- dohled nad dodržováním principu rovnosti před zákonem, zejména při správě státu a územních samospráv;
- prosazování opatření vedoucích k omezování prostoru pro korupci a klientelismus při správě státu a územních samospráv;
- vyvolávání tlaku veřejnosti, poskytování podpory takovému tlaku, jeho koordinace a uplatňování s cílem dosahovat pozitivních změn ve shora naznačených oblastech.

Aktivity oznamovatele lze tak souhrnně označit jako **důsledné uplatňování zákonných prostředků na obranu proti nehospodárnému a korupci nasvědčujícímu nakládání s veřejnými zdroji při zajišťování veřejných služeb.**

II.

Přílohy

- i. Tisková zpráva společnosti Diag Human SE z 2.1. 2019 a 6 příloh:
- ii. Pravomocný rozsudek belgického odvolacího soudu
- iii. Usnesení vlády č.j. 1186
- iv. Validation 2
- v. Validation 3
- vi. Shrnutí stavu věci
- vii. Tisková zpráva DH s.e.
- viii. Konečný rozhodčí nález ze dne 4.8. 2008
- ix. Prohlášení předsedy vlády v Poslanecké sněmovně

III.

Shrnutí

Oznamovatel předkládá fakta, zjištěná z veřejných informačních zdrojů, jež podle jeho názoru svědčí o podezření ze spáchání trestného činu osobami odpovědnými za vedení soudních sporů státu se společností Diag Human SE (dále „společnost“, či „DH“), a to na úkor majetku České republiky (dále „ČR“, či „stát“) s následkem škody velkého rozsahu.

Podezření vychází (i) z výroku Konečného rozhodčího nálezu, (ii) ze stavu uznávacích a exekučních procesů, jež vede společnost proti státu na základě Newyorské úmluvy a na základě Nařízení EU č. 44/01 a 115/12 (Brusel I bis), kdy od května 2017 je Nález pravomocně a závazně pro Českou republiku uznán a vykonáván (iii) z faktu, že od roku 2007 běží úročení závazku státu, plynoucí z Konečného rozhodčího nálezu ze dne 4. 8. 2008, a (iii) z faktu, že **osoby jednající za stát v těchto procesech neučinily právní kroky, jež by běhu úročení zamezily, ač k tomu existují obecně známé právní prostředky. Tím porušily povinnost náležitě péče při správě cizího majetku, uloženou jim podle zákona.**

Společnost shrnula stav věci v tiskové zprávě ze dne 2.1. 2020 a doložila úředními dokumenty (rozsudky soudů v EU jurisdikcích). Česká republika se k tiskové zprávě věcně nevyjádřila. Toto oznámení je založeno na předpokladu jejich autentičnosti.

IV.

Chronologie

Z přiložených dokumentů vyplývá následující základní chronologie rozhodčího sporu:

Rozhodčí řízení

- (i) 1995 DH podává žalobu o náhradu škody Krajskému obchodnímu soudu v Praze, poté
- (ii) 1996 Ministerstvo zdravotnictví („MZDr“) navrhuje sjednání rozhodčí smlouvy; jež je uzavřena v listopadu 1996;
- (iii) 1997 vydán mezitímní rozhodčí nález – nárok DH je (plně, 100%) poprávu a není promlčen; arbitráž nadále běží již jen o výši škody;
- (iv) 1998 mezitímní rozhodčí nález potvrzen (jiným senátem);
- (v) 2002 vydán částečný rozhodčí nález a DH přiznána mezi stranami nesporná výše náhrady škody (327 mil. Kč);
- (vi) 2002 částečný rozhodčí nález potvrzen (jiným senátem);
- (vii) 2008 vydán konečný rozhodčí nález (dále „Nález“); ČR uznána povinnou zaplatit cca 4,1 mld. Kč na náhradě škody a na úrocích z prodlení do 30. 6. 2007 cca 4,2 mld. Kč; ode dne 30. 6. 2007 pak na úroku z prodlení cca 1,3 mil. Kč denně.**
- (viii) obě strany podaly přezkumnou žádost; DH vzala žádost zpět dne 30. 3. 2010;
- (ix) 23. 7. 2014 rozhodnuto: **I. Řízení se zastavuje, II. Žádná ze stran nemá právo na náhradu nákladů řízení.** Nález nebyl zrušen, ani změněn.
- (x) Rozhodce přezkumného senátu pověřený správou spisu opatřil nález doložkou právní moci ke dni 27. 7. 2014. Doložka je datována dnem 5. 8. 2015. Originál Nálezu je uložen u Obvodního soudu pro Prahu 1.

Řízení o uznání a výkon Nálezu dle Newyorské úmluvy (NYC) /Lucembursko

- (xi) 2012 zajištěny účty ČR u dvou bank v Lucembursku
- (xii) 2017 zajištěny účty ČR u dalších 53 bank v Lucembursku
- (xiii) Nález pravomocně uznán v Lucembursku; květen 2017 (potvrzeno kasačním soudem v L. 2018); po uznání Nálezu pokračuje v Lucembursku exekuční řízení;
- (xiv) Vydána cekem tři „Validation“ (rozhodnutí exekučního soudu opravňující DH k inkasu zajištěných účtů ČR u lucemburských bank) - nejprve šlo o (validované) inkaso účtů u prvních dvou bank zajištěných v roce 2012; další validation se týkala účtů u dalších bank zajištěných v roce 2017;

Certifikát vykonatelnosti Validation v EU

- (xv) Prvé Validation bylo lucemburským exekučním soudem dne 15. 10. 2019 opatřeno doložkou evropské vykonatelnosti dle Nařízení EU 44/01;
- (xvi) Druhé validation lucemburským exekučním soudem v prosinci 2019 opatřeno doložkou evropské vykonatelnosti dle Nařízení EU 1215/12 (Brusel I bis).

Řízení o uznání a výkon Nálezu dle Newyorské úmluvy (NYC) /Belgie

- (xvii) Dne 12. 11. 2019 byl odvolacím soudem pravomocně uznán Nález (sp. zn. 2016/AR/1596).

V.

Vykonatelnost a exekuce

DH vede od roku 2011 v různých jurisdikcích řízení o uznání Nálezu; po odmítnutí (zpravidla pro předčasnost žádosti) byl Nález uznán a je vykonáván ve dvou státech. Stačilo by však jedno uznání v členském státě EU, aby platební závazek ČR nabyl právní moci a aby se věc dostala do exekuční jurisdikce v celé EU.

Bez ohledu k exekučním řízením na majetek ČR, samotným uznáním Nálezu v Lucembursku (2017) a posléze Belgii (2019) nastala zásadní změna situace a dluh ČR získal novou kvalitu :

- (a) **je pravomocně uznaný a vymáhaný.** Od tohoto okamžiku to není pohledávka „v procesu“, tedy hrozící, a úroky z prodlení nejsou hypotetické, ale reálné a zvyšující se.
- (b) **Je vykonatelný v celé EU. Protože jak ČR, tak Lucembursko jsou členy EU, na nárok DH dopadá Nařízení EU 1215/12** (o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech). O tom, že tomu tak je, bylo rozhodnuto Lucemburským soudem dvakrát (15. 10. a 16. 12. 2019)¹.

Nárok DH se na základě toho aktuálně exekuuje v různých členských zemích EU (Rakousko, Německo, Belgie, a ovšem Lucembursko).

¹ Obě kompetentní ministerstva dodnes tvrdí, že „lucemburské rozhodnutí je vykonatelné jen v Lucembursku“, neboť Nařízení 1215/12 se nevztahuje na rozhodčí řízení. Nikoli: lucemburský soud přiznal evropskou vykonatelnost nikoli Nálezu (rozhodčí řízení), ale (svému) soudnímu rozhodnutí (tzv. Validation), kterým se ukládá inkaso zajištěných bankovních účtů ČR v Lucembursku.

Věřitel má k dispozici další prostředky, jak obstatit účty státu mimo samu exekuci v rámci EU. Jde o Nařízení EU č. 655/14 (o evropském příkazu k zajištění účtů).

Soudě z veřejných prohlášení, odpovědné osoby za vedení sporu ujišťují veřejnost, že stát se úspěšně brání. Zamlčuje, že se již jen brání exekucím svého majetku. Jsou-li autentické a aktuální přiložené dokumenty, pak ČR jen protahuje exekuce a uniká před věřitelem (předseda vlády v Poslanecké sněmovně prohlásil, že ČR spor prohrála a on sám, jako ministr financí „stahoval z Lucemburska aktiva“; příloha).

Podstatné však je, že Nález byl označen doložkou právní moci ke dni ke dni **26. 7. 2014** a poprvé uznán pravomocným výrokem soudu v roce květnu 2017; vše včetně úročení částkou 1,3 mil. Kč denně (cca 480 mil. Kč ročně).

VI.

Úročení platební povinnosti ČR a povinnosti při správě cizího majetku

Z předložených dokumentů plyne, že spor sám je meritorně dávno skončen, konečné rozhodnutí (Nález) je opatřeno doložkou právní moci podle českého práva (§ 28 zák. č. 216/1994 Sb.); posléze uznán v (2) členských státech Unie a ČR nyní jen čelí v EU jurisdikcích exekucím svého majetku.

Za ČR procesně jedná Ministerstvem zdravotnictví. Veřejně opakované tvrzení ministerstva, že Nález byl zrušen, je jen *interpretací, názorem* tohoto úřadu jako strany sporu. Je vyvráceno rozsudky v uznávacích a exekučních řízeních v jurisdikcích EU, zejména faktem, (i) že též Nález byl pravomocně uznán jako existentní (nezrušený) ve dvou členských státech EU, (ii) a pravidlem, že v rámci NYC lze uznat i nález zrušený v zemi vydání (k tomu detailněji níže). Tvrzení ČR (nález byl zrušen) je nejen v rozporu s uznáním v jurisdikcích EU, ale i s českým právem. Toto tvrzení je nejen nesprávné (v rozporu se zákonem), ale zejména irelevantní.

Stručně důvody zjevné nesprávnosti tvrzení ČR:

- a) Nález podle českého práva bezesporu nebyl zrušen (zákonem předepsaným způsobem, tedy výrokem soudu dle ust. § 31 zákona o rozhodčím řízení).
- b) Tvrzení ČR o zrušení Nálezu nemá jakoukoli relevanci i z formálních důvodů: originál Nálezu, uložený ve správě Obvodního soudu pro Prahu 1, byl (kompetentním) rozhodcem přezkumného senátu dne **4. 8. 2015** opatřen doložkou právní moci ke dni **26. 7. 2014** (zpětně) a podpis notářsky ověřen. Doložka právní moci je (stejně jako doložka vykonatelnosti) podle českého práva **veřejnou listinou** s předpokladem správnosti; kdo tvrdí opak, je povinen své tvrzení prokázat; pouhé tvrzení či právní názor je nepodstatný (Nejvyšší soudu pod sp. zn. Rc 1257/2004²). ČR se o to ani nepokusila.

Nicméně pro účely trestní odpovědnosti je jakkoli hypotetické zrušení Nálezu zcela irelevantní. ČR čelí již 9 let zahraničním řízením, vedeným dle Newyorské konvence (Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 74/1959 Sb., o Úmluvě o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů), kterou je Česká republika vázána (č. 10 Ústavy)³. A v těchto řízeních, jichž se ČR plnohodnotně účastnila, byl ve dvou případech Nález uznán a je vykonáván.

² „Doložka vykonatelnosti, kterou je opatřen stejnopis rozhodnutí (§ 261 odst. 2 o. s. ř.), případně návrh na nařízení výkonu rozhodnutí (§ 261 odst. 3 o. s. ř.), má charakter veřejné listiny; potvrzuje tedy pravdivost v ní uvedených údajů. Namítá-li povinný její obsahovou nesprávnost, je povinen ke svým tvrzením nabídnout důkazy.“

³ Nejvyšší soud ČR v rozhodnutí ze dne 20. prosince 2011, sp. zn. 20 Cdo 2214/2009

V řízení podle NYC platí, že **eventuelní zrušení nálezu v zemi původu nepředstavuje překážku pro jeho uznání v jiném členském státě NYC**⁴. Tento princip vychází z předpokladu, že (a) NYC tomu výslovně neodporuje, (b) a zejména, že nález v procesu dle NYC není nadále inkorporován v domácím právu, ale nabývá povahy dokumentu mezinárodního práva⁵ (judikatura národních soudů v tomto smyslu je velmi bohatá; USA, Švýcarsko, Francie (Cour d'appel, 1997), Německo atd.).

Z hlediska trestní odpovědnosti to má tento následek: **ČR je vázána uznaným Nálezem bez ohledu na to, zda byl či nebyl zrušen v zemi původu** (quod non; lucemburský a belgický soud, aplikující české právo, shledaly Nález *existentním*). Uznáním via NYC získal Nález novou právní kvalitu, kvalitu „dokumentu mezinárodního práva“. Pravomocné uznání nálezu založilo nové, originární právní okolnosti, nezávislé na samotném konečném nálezu; znamená nový titul jeho závaznosti, založený mezinárodním právem a závazný pro každý členský stát newyorské úmluvy, tudíž i pro Českou republiku. Podrobněji k tomu níže.

Od **července 2007** (výrok Nálezu) běží úročení z prodlení ve výši cca 1,3 mil. Kč denně; cca **470 mil. Kč ročně**. Podstatná část vymáhaného nároku je dnes tvořena úroky z prodlení. **ČR, resp. osoby odpovědné za správu jejího majetku neučinily kroky k zastavení úročení, ačkoli k tomu existují obecně známé právní postupy.**

Patrně již ode dne vyznačení právní moci Nálezu (výše ad. 3 b), nejpozději však od rozhodnutí lucemburského soudu, je dlužník konfrontován nikoli pouze s rizikem růstu platební povinnosti o denní úrok. **Riziko se stalo jistotou** v den, kdy byl ČR doručen odvolací rozsudek v Lucembursku, uznávající Nález (**květen 2017**). Po uznání Nálezu se v Lucembursku věc vrátila do exekuční fáze; byla vydána rozhodnutí opravňující společnost k inkasu zajištěných bankovních účtů (Validation), a rozhodnutí o vykonatelnosti rozhodnutí (Validation) ve státech EU, viz shora.

Nejpozději od pravomocného uznání Nálezu v Lucembursku (květen 2017) byl dlužník (jednající *Ministerstvem zdravotnictví*; ale kompetenčně také *Ministerstvo financí*, neboť jde o pravomocný závazek majetku státu) povinen se touto otázkou zabývat a hledat cesty, jak situaci čelit (jak nezvyšovat dluh státu; viz níže citované ust. zákona o majetku státu). Řešení nabízely/nabízejí dvě cesty:

- (i) **Společnost tvrdí, že permanentně navrhuje jednostranné zastavení úročení**, spojené s jednáním, **ale nepodmíněnou jeho výsledkem**. K tomu nemá oznamovatel další informace.
- (ii) **Složení dlužné částky do soudní úschovy (§ 1953 OZ⁶); soluční úschova zastavuje ze zákona úročení z prodlení**. V tomto postupu ČR nic nebránilo/nebrání. Řízení je návrhové a rozhodnutí o návrhu na přijetí předmětu úschovy vydá soud pouze na základě tvrzení a prohlášení, které dlužníkům návrh obsahuje (§ 291 odst. 2 ZŘS). Zákon nepředpokládá, že by mělo být ze strany soudu přezkoumáváno, zdali je složitel (dlužník, navrhovatel) skutečně povinen plnit a zdali je úschova skládána po právu⁷. Složitel sice musí v návrhu uvést konkrétní skutkové okolnosti, z nichž je dovozována existence jeho závazku, a též hmotněprávní důvody dle § 1953 odst. 1 obč. zák., které mu brání bez jeho viny splnit

⁴ Judgment in Pabalk Ticaret v Norsolor of 9 October 1984, Excerpt published in Yearbook Commercial Arbitration XI (1986) p. 484 et seq.

⁵ Judgment of 23 March 1994, extract published in Yearbook Commercial Arbitration XX (1995) p. 663 et seq

⁶ „(1) Nelze-li dluh splnit proto, že věřitel je neznámý nebo nepřítomný, že věřitel odmítl bezdůvodně plnění přijmout, že dlužník je bez své viny v nejistotě, kdo je věřitelem, nebo z jiných důležitých příčin na straně věřitele, je dlužník oprávněn složit předmět plnění do soudní úschovy. Účelně vynaložené náklady spojené s náhradním splněním jdou k tíži věřitele. (2) O složení předmětu plnění do úschovy vyrozumí soud toho, pro koho se složení stalo, a podle potřeby zařídí jeho zastoupení.“

⁷ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 21. 12. 2005, sp. zn. 21 Cdo 379/2005: „Při rozhodování o přijetí peněz, cenných papírů nebo jiných movitých věcí do úschovy za účelem splnění závazku (§ 185a o.s.ř.) soud vychází z tvrzení složitela o důvodech úschovy a o věcné legitimaci dlužníka a věřitele. Návrh na přijetí do úschovy zamítne, jen jestliže z těchto tvrzení vyplývá, že tu důvod úschovy podle zákona není nebo že podle hmotného práva nemůže dojít ke splnění závazku složením jeho předmětu do úschovy.“

závazek věřiteli, avšak tyto skutečnosti nemá navrhovatel (dlužník) povinnost prokazovat.
V této věci by dlužník mohl uplatnit celou svoji procesní obranu v NYC řízeních .

I s ohledem k výši úročení (1,3 mil. Kč denně) je dlužníkovi, resp. osobám kompetentním jeho jménem uložena povinnost k přiměřené obezřetnosti zákonem (ust. § 14 zákona č. 219/2000 Sb.⁸). Příslušná ministerstva přesto ani jednu z obou dostupných cest ne zvolila.

Toto opomenutí patrně splňuje znaky skutkové podstaty **porušování povinnosti při správě cizího majetku** (§ 220 tr. z.⁹), přinejmenším z nedbalosti (která by vzhledem k naplnění kvalifikované skutkové podstaty deliktu postačovala (v souladu s § 17 TZ¹⁰); okolnosti však svědčí spíš o úmyslné formě jednání. Společnost opakovaně veřejně uvádí, že soustavně informuje příslušná ministerstva o právních následcích rozhodnutí lucemburského nalézacího (uznání Nálezu) i exekučního soudu (potvrzení EU vykonatelnosti).

VII.

Porušení povinnosti uložené zákonem a jednání na úkor majetku státu

Oznamovatel má za samozřejmé, že stát jako strana civilních procesů bude energicky bránit svůj majetek, což jeho organizačním složkám ukládá zákon. Organizační složky, jimiž ve sporu jedná, jsou však současně povinny činit tak účelně a současně obezřetně spravovat majetek státu.

Zda tak činí Česká republika zpochybňuje společnosti a dokládá to přiloženými dokumenty (usnesení vlády 1186/V a 1337/V z let 2000 a 2001) s tím, že stát již před cca 20 lety sám expertně zjistil řádovou výši svého závazku. Jde však o tvrzení jedné strany sporu a k této otázce oznamovatel nemá dostatek informací. Stejně

⁸ „§ 14

(1) Majetek musí být využíván účelně a hospodárně k plnění funkcí státu a k výkonu stanovených činností; jiným způsobem lze majetek použít nebo s ním naložit pouze za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem anebo tímto zákonem. **Organizační složka si počíná tak, aby svým jednáním majetek nepoškozovala a neodůvodněně nesnižovala jeho rozsah a hodnotu anebo výnos z tohoto majetku.**

(2) Příslušná organizační složka vede majetek v účetnictví a provádí jeho inventarizace podle zvláštních právních předpisů, pokud tento zákon (§ 15) anebo jiný zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

(3) Příslušná organizační složka pečuje o zachování majetku a jeho údržbu, a pokud to připouští jeho povaha, i o jeho zlepšení nebo rozmnožení. Chrání jej před poškozením, zničením, ztrátou, odcizením nebo zneužitím.

(4) Příslušná organizační složka důsledně využívá všechny právní prostředky při uplatňování a hájení práv státu jako vlastníka a při ochraně majetku před neoprávněnými zásahy a včas uplatňuje zejména právo na náhradu škody, právo na vydání bezdůvodného obohacení a výhradu soupisu pozůstalosti, je-li stát povolán za dědice. Zvláštní právní předpis může stanovit, ve kterých případech a za jakých podmínek v řízení před soudy a jinými orgány ve věcech týkajících se majetku vystupuje za stát jiná než příslušná organizační složka.

⁹ Porušení povinnosti při správě cizího majetku

(1) Kdo poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek, a tím jinému způsobí škodu nikoli malou, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu. (tj. nejméně 10 mil. Kč)

¹⁰ § 17 Zavinění k okolnosti zvláště přitěžující

K okolnosti, která podmiňuje použití vyšší trestní sazby, se přihlédne,

a) jde-li o těžší následek, i tehdy, zavinil-li jej pachatel z nedbalosti, vyjímaje případy, že trestní zákon vyžaduje i zde zavinění úmyslné, nebo

b) jde-li o jinou skutečnost, i tehdy, jestliže o ní pachatel nevěděl, ač o ní vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl, vyjímaje případy, kdy trestní zákon vyžaduje, aby o ní pachatel věděl.

tak k otázce, zda prohlášení předsedy vlády v Poslanecké sněmovně (o „stahování aktiv“ z Lucemburska) představuje delikt poškozování věřitele.

Bez ohledu k uvedenému je opomenutí zabránit běžícímu úročení v řádu miliard korun neslučitelné s povinnostmi osob, odpovědných jak za vedení sporů, tak za správu majetku státu. Úroky z prodlení jsou již zcela dominantní složkou celkové platební povinnosti státu a denně rostou.

Příčemž zastavení růstu úroků z prodlení není v jakémkoli rozporu s další procesní obranou státu. Prosté složení předmětné částky do soudní úschovy je nicméně minimálním projevem náležité péče. Oznamovatel nezná důvody tohoto opomenutí, jak uvedeno výše, vědomého. Uchyluje-li se ČR k procesním obstrukcím a je-li rozhodnuto v neprospěch ČR a meritorní rozhodnutí je pravomocně uznáno podle EU nařízení (nadřazených národnímu právu) a podle týchž vykonáváno/exekučováno, pak obstrukce jdou na účet neúspěšné strany a rostoucí úročení pohledávky je čistou škodou na jejím majetku.

Deliktu dle ust. § 220 tr. z. se dopustí ten, kdo „poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek, a tím jinému způsobí škodu nikoli malou.“ Kvalifikovanou skutkovou podstatu TČ dle § 220 odst. 3 naplní ten, kdo způsobí činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu, tj. škodu nejméně 10 milionů Kč (§ 138 TZ).

Jde-li o majetek státu, jde **zákonem uloženou povinností náležité správy majetku, plynoucí ze zákona č. 219/2000 Sb.** Jde o obsahově obdobnou povinnost „zachovat potřebnou míru opatrnosti, kterou na něm bylo možné vzhledem ke všem okolnostem požadovat“¹¹, tedy především prověřit rizika svého postupu, kupř. zajištění stanoviska třetí osoby atd.

¹¹ Nejvyšší soud, č.j. 5 Tdo 1629/2010-35: „K posouzení nedbalostního zavinění u trestného činu porušování povinnosti při správě cizího majetku (od 1. 1. 2010 přečin porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti).“

O existenci nedbalostního zavinění pachatele trestného činu porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255a odst. 1, odst. 2 písm. a) a b) TZ [ve znění účinném do 31. 12. 2009, od 1. 1. 2010 přečin porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti podle § 221 odst. 1, odst. 2 písm. a) a b) TZ] nelze uvažovat tehdy, pokud v rámci opatrování nebo správy cizího majetku pachatel zachoval potřebnou míru opatrnosti, kterou na něm bylo možné vzhledem ke všem okolnostem požadovat. To platí zejména za situace, kdy pachatel učinil opatření k ochraně opatrovaného nebo spravovaného majetku (např. předem prověřil obchodní rizika případu, jednal v intencích pokynů statutárního orgánu, zajistil si odborné stanovisko třetí osoby k zamýšlenému obchodnímu případu apod.).“

VIII.

Způsobení škody na spravovaném majetku

Ze shora uvedeného vyplývá, že (i) k porušení zákonné povinnosti kompetentními odpovědnými osobami došlo, a že (ii) škoda velkého rozsahu již vznikla a dále narůstá. **Škodou je i pravomocně přiznaná platební povinnost dlužníka, jenž ji jen odkládá úniky s majetkem z jurisdikce exekučních soudů; škoda již vznikla a její přímý dopad do majetku státu je jen fakticky odložen¹².** Pravomocně uložená povinnost už totiž představuje dopad do majetkové sféry poškozeného, tedy zmenšení jeho majetku; mimo jiné představuje i účetní majetkové pasivum. Nepůjde tedy pouze o pokus deliktu porušení povinnosti při správě cizího majetku¹³. Škoda již nastala.

¹² Z Usnesení Nejvyššího soudu sp.zn. 30 Cdo 3450/2013 (zvýrazněno oznamovatelem): „Škodou zákon míní újmu, **kteřá nastala (projevuje se) v majetkové sféře poškozeného (spočívá ve zmenšení jeho majetkového stavu)** a je objektivně vyjádřitelná všeobecným ekvivalentem, tj. penězi, a je tedy napravitelná poskytnutím majetkového plnění, především penězi. U škody na věci, resp. majetku, se rozlišuje skutečná škoda a ušlý zisk. **Za skutečnou škodu je nutno považovat takovou újmu, která znamená zmenšení majetkového stavu poškozeného oproti stavu před škodnou událostí a která představuje majetkové hodnoty, jež je nutno vynaložit k uvedení do předešlého stavu** (stanovisko Nejvyššího soudu ČSSR Cpj 87/70, publikované pod č. 55 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 1971). **Ke zmenšení majetkového stavu, který je zde východiskem ke zjištění existence škody, a k vyčíslení její výše, dochází tím, že se zmenší hodnota jeho aktiv takovým způsobem, že jeho celkové vyjádření v penězích se oproti předchozímu stavu sníží.** Z toho je zřejmé, že porovnání hodnot majetkového stavu pro účely náhrady škody je možné pouze převodem na peníze, které, jak už bylo řečeno, plní úlohu všeobecného ekvivalentu. Tuto svoji funkci peníze neztrácejí ani vlivem inflace, která se projevuje vzestupem cenové hladiny a zpravidla má za důsledek to, že za stejnou částku peněz lze v různých obdobích pořídit rozdílný objem spotřebních předmětů či jiných věcí. Vlivem inflace na hodnotu pohledávky na peněžité plnění však skutečná škoda podle občanského zákoníku nevzniká (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 8. 2. 2001, sp. zn. 25 Cdo 38/2000, publikovaný pod C 181 v Souboru rozhodnutí NS ČR, svazek 2, či v časopise Právní rozhledy 5/2001, str. 224).“

Z Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 5 Tdo 574/2018-126, ze dne 4.12.2019 (zvýrazněno oznamovatelem): „Ještě konkrétněji řečeno ve vztahu k trestnému činu podle § 255 odst. 1 tr. zákona se skutečnou škodou rozumí především jakékoli zmenšení hodnoty (užitné i směnné) opatrovaného nebo spravovaného majetku, k němuž by nedošlo, kdyby byl majetek spravován nebo opatrován řádně. **Je to zejména úbytek majetkových hodnot spočívající ve zkráde věci v důsledku její nedostatečné údržby, v promlčení pohledávky, v nutnosti zaplacení penále, pokuty, poplatku z prodlení, v poskytnutí plnění bez zajištění jeho návratnosti apod.**“

DRAŠTÍK, Antonín, Robert FREMR, Tomáš DURDÍK, Miroslav RŮŽIČKA, Alexander SOTOLÁŘ aj. Trestní zákoník: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2020-12-11] (zvýrazněno oznamovatelem): „Skutečnou škodou je přitom újma spočívající v zmenšení hodnoty dotčeného majetku, k níž by nedošlo nebýt porušení povinností při jeho správě nebo opatrování. Taková škoda může vzniknout například znehodnocením nedostatečně udržované věci, poskytnutím určité majetkové hodnoty bez jakéhokoliv protiplnění nebo bez adekvátního protiplnění a uskutečněním určitého plnění bez zajištění jeho návratnosti, **ale i zaplacením smluvní pokuty, poplatku z prodlení nebo penále a promlčením pohledávky.** Škoda tohoto typu tedy vznikne i prodejem spravovaného nebo opatrovaného majetku za podhodnocenou cenu nebo bezdůvodným bezplatným převodem takového majetku. **Navíc za škodu v tomto smyslu je možné považovat i zatížení spravovaného nebo opatrovaného majetku určitými břemeny, povinnostmi a náklady s negativním dopadem na jeho hodnotu.** Příkladem takových škod může být zaplacení penále za opožděné podání daňového přiznání nebo zatížení nemovitosti obtížně vypověditelným dlouhodobým nájmem, zřízením věcného břemene k ní a jejím zastavením.“

¹³ Nejvyšší soud po sp. zn. 5 Tdo 953/2007 (zvýrazněno oznamovatelem): „K dokonání trestného činu porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 tr. zák. (ve znění účinném do 31. 12. 2009) se mimo jiné vyžaduje způsobení škody nikoli malé na cizím majetku (§ 89 odst. 11 tr. zák. ve znění účinném do 31. 12. 2009). V případě, že pachatel učiní jménem právnické osoby (resp. za ni) czizovací právní úkon, který je pro rozpor s § 39 obč. zák. od počátku absolutně neplatný, nemůže provedením takového úkonu vzniknout na jejím majetku škoda. Zmíněným absolutně neplatným právním úkonem totiž zůstává nedotčeno vlastnické právo konkrétní osoby. Proto je vyloučeno, aby došlo k dokonání trestného činu porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 TZ (ve znění účinném do 31. 12. 2009). **Naproti tomu lze popsané jednání pachatele posoudit jako pokus citovaného trestného činu podle § 8 odst. 1 tr. zák. (ve znění účinném do 31. 12. 2009), poněvadž šlo o jednání pro společnost nebezpečné, které bezprostředně směřovalo k dokonání tohoto trestného činu, jehož se pachatel dopustil v úmyslu trestný čin spáchat, přičemž však ze shora uvedených důvodů k dokonání uvedeného trestného činu nedošlo.**

IX.

Závěrečné shrnutí

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem má oznamovatel za to, že jednání osob odpovědných za správu majetku ČR naplňuje všechny znaky skutkové podstaty porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 tr. z.

Navzdory existenci (na území EU) pravomocně uznaného a vykonávaného Nálezu osoby odpovědné za správu majetku ČR již řadu let neučinily žádné kroky k zastavení úročení, ačkoli k tomu existují obecně známé právní postupy. Tímto opomenutím zjevně dochází k porušení zákonem uložené povinnosti náležité správy majetku, plynoucí ze zákona č. 219/2000 Sb., a tak vzniká škoda na majetku státu ve výši 1,3 mil. Kč denně.

Škoda představovaná pravomocně přiznanou platební povinností dlužníka již nastala. Dlužník aktuálně jen odkládá její dopad do majetku státu úniky s majetkem z jurisdikcí exekučních soudů.

Navrhuje se, aby orgány činné v trestním řízení zahájily prověřování tohoto podnětu. Oznamovatel žádá, aby byl vyrozuměn o výsledku šetření. Je připraven k poskytnutí součinnosti s orgány činnými v trestním řízení.

X.

Závěr

Preferujeme doručení informací pouze elektronicky. Adresa pro doručování je elektronická adresa vojtech.razima@actanonverba.cz

Ing. Vojtěch Razima, ředitel společnosti